

Garry Kasparov op de trap in Rolduc en in gesprek met Richard Hermans (onder).

foto's Bas Quaedvlieg

De schilder en de schaker

Garry Kasparov bezocht gisteren Kerkrade. Om zijn leven als activist toe te lichten, te praten met jongeren, een groot fan te ontmoeten en de Martin Buber Plaquette in ontvangst te nemen.

door Michiel Goertzen

Geen levende ziel kijkt vandaag zo uit naar de komst van Garry Kasparov als Richard Hermans. Hij, de eenvoudige schilder uit Waubach, mag zijn grote held uit Rusland ontmoeten. Een 'moderne Gandhi', noemt hij de oud-wereldkampioen schaken. Want Kasparov is inmiddels veel meer dan alleen een van de beste schakers ooit. Hij is voorvechter van democratie en gekend tegenstander van Poetin. Een man die al jaren lang wordt doodgezwegen door de Russische media en eenmaal terug in Rusland, naar eigen zeggen, constant in angst leeft om gearresteerd te worden. „Ik bewonder hem enorm. Hij is binnen - zowel financieel als tussen de oren - en toch zet ie zich in voor de democratie in Rusland. Dat zijn er weinig hoor, mensen die zo rijk zijn en hun vrijheid op het spel zetten.” Hermans is een van de vier schilders die Rolduc in vaste dienst heeft om het gigantische monument dagelijks te onderhouden. Toen hij hoorde dat Kasparov uitgerkend in die abdij de Martin Buber Plaquette in ontvangst zou ne-

men, bedacht hij zich geen moment en regelde via Werner Janssen (van de stichting Euriade die de prijs jaarlijks toekent) een *meet and greet*. Daarom zit hij deze ochtend voor de deur van de rococo-bibliotheek. Waar Kasparov straks een persconferentie geeft. Hermans heeft voor de gelegenheid een nieuwe, maagdelijk witte schildersbroek aange trokken. En zijn handen grondig gewassen. Maar geen zeep die het trillen van zijn vingers kan stoppen. „Man, ben nog nerveuzer dan toen ik 26 jaar geleden mijn eerste nummertje maakte.” Schaakt de schilder zelf trouwens ook? Ja, zo blijkt. Al jarenlang, maar niet al te best. Nadat hij op zijn zesde foutloos het pionnendiploma haalde, dacht hij een grote schaaktoekomst tegemoet te gaan. Eenmaal lid van een schaakclub, bleek dat toch niet het geval te zijn. „Volgens mij ben ik drie maanden lid geweest. Ik zette te snel en had geen geduld om beter na te denken.” Vandaag wordt zijn geduld niet op de proef gesteld. Stipt om elf uur loopt de grootmeester door de gang richting bie. Vlak voor de deur stelt Janssen hem aan Hermans voor. De schilder en de scha-

ker schudden elkaar de hand, precies zoals afgesproken. „*You are a brave man*”, stamelt de inwoner van Landgraaf zichtbaar onder de indruk. Kasparov neemt de complimenten stoïcijns in ontvangst. Net zo stoïcijns als hij even later tijdens de persconferentie blijkt te zijn. Slechts heel af en toe verschijnt er iets van een glimlach op het gezicht van de legendarische schaker die niet meer zegt te schaken. Wel neemt hij uitgebreid de tijd voor alle vragen die Nederlandse en Duitse media voor hem in petto hebben. De Martin Buber Plaquette, de reden waarom hij in Kerkrade is, komt pas na een half uur voor het eerst ter sprake (uiteraard is hij zeer verguld met de prijs). De meeste vragen gaan over Rusland waar Kasparov een strijd

uitvecht met Poetin. Het is zijn morele plicht, vindt hij. Een strijd die op geen enkele wijze te vergelijken is met zijn gevechten tegen Karpov. „Wij vechten voor mensenrechten en democratie. We proberen

een verschil te maken. Dat is veel belangrijker dan een schaaktitel.” Of, en op welke manier, de wereld zich hem zal herinneren, durft hij niet te zeggen. „Ik heb mijn plaats verdiend in de *hall of fame* van het schaken. Maar wat er op politiek gebied in Rusland gaat gebeuren, durf ik niet te voorspellen. Ik denk wel dat de geschiedenis leert dat de tijd van dictators voorbij is. Dictators zijn uit de mode. Poetin zal van het toneel verdwijnen. Maar wat is de prijs die Rusland daarvoor betaalt?”

